

sker, som det hedder, saavidt muligt uden Tab. Det er aldeles overveiende sandsynligt, at Fæsterne ville regne paa, at denne Lov, saaledes stillet i fremtidig Udsigt, vil stille Grhvervelsen af Gaarde langt gunstigere for dem end Overtagelsen med Besidderen. Jeg tror derfor, man ikke behøver at være Spaaemand for at kunne sige, at denne Lov ganske vilde standse den rolige Udvikling, som den frivillige Overtagelse har medført i en Række af Aar. Og saa fra denne Side kan jeg ikke Andet end finde Lovforslaget ubelig, og jeg finder i det Hele taget, at det vilde være baade uretmæssigt og upolitisk, om et Lovforslag som dette blev til Lov.

Ordføreren for Forslagsstillerne (Monrad): Da jeg var paa Ny-Zeeland, havde jeg en Hest, der havde mange udmærkede Egenstaber. Dengang var der ikke Vandveie derovre, mange Steder ikke engang Broer; man lod Hesten svømme over Strømmen, og man red ad Stier. Men imidlertid havde Hesten, naar man havde redet en Slump Mil, den slemme Vane, at den lagde sig ned paa Jorden ganske rolig, og saa var det ikke muligt at faae den til at staa op igjen paa nogen Maade, hverken ved Sporer eller Bidst. Efter at den saa havde hvilet sig en Stund, tog jeg lidt Havre i min Kaffet og holdt det frem foran den, og saa stod den op. Hvad mon man nu vilde have sagt, hvis En, som kunde have gjort sig forstaaelig for Hesten, havde sagt: Tag Dig i Agt, det er slet ikke, for at Du skal faae Havren, det er, for at Du skal rejse Dig op, man holder den op for Dig? Saa vilde den rimeligvis være bleven liggende. Det forekommer mig, at den høitagtede Taler, som nys havde Ordet, bærer sig saaledes ad overfor de private Lovforslag; han giver ligesom et advaerende Ord: Pas paa, hvad I gjøre, det er egentlig kun for at formaa Jer til at forhandle, at disse private Lovforslag ere stillede. Jeg skal nu slet ikke indlade mig paa at besvare det Spørgsmaal, hvad Diemedet, Hensigten har været; det kan være, at det Spørgsmaal slet ikke er opstaaet for mig eller har været mig klart. Men sikkert er det, at, hvis der har været en saadan Hensigt, saa har den Holdning, som Ministeriet har indtaget til Lovforslagene, aldeles maattet tilintetgjøre Udførelsen af saadanne Hensigter. Alt begynde Forhandlin-

gen af Sagernes Realitet i Thinget ved at begynde med private Lovforslag, derefter jævnt glidende over til Regjeringsforslagene, har Regjeringens Optraeden lagt Vaand paa ved sin Erklæring om, at den aldeles ikke vil indlade sig paa private Lovforslag, aldeles ikke respektere Thingets Initiativ. Vi komme jo altid tilbage til dette Vissspørgsmaal; jeg kan ikke Andet end anerkjende, at Thinget har Ret til ikke at forhandle Forslag, naar dette tykkes det bedst. Den Ret har Thinget, og den kan Ingen fratage det; det har Ret til hverken at sige Ja eller Nei, hverken binde sig ved Ja eller Nei, men skøde Spørgsmaalets Besvarelse ud i Fremtiden. Denne Ret har det, og Ingen kan tage den fra det. Der kan virkelig ogsaa være ikke saa Tilfælde, hvor det ogsaa kan være hensigtsmæssigt ikke at binde sig ved et Nei og derved ligesom undlade at binde Fremtiden og forbeholde Afgjørelsen til Tider, hvor Sindene ikke ere saa stærkt optagne af Videnskabene. Hvorvidt nu Udvalgenes Flerthal handle ret eller ei, beror paa, om de ere i Samklang med Thingets Flerthal eller ikke. Hvis de ikke ere i Samklang med Thingets Flerthal, da er Fremgangsmaaden vist aldeles urigtig, aldeles forkastelig. Men hvis de ere i Samklang med Thingets Flerthal, saa at de maa kunne antage, at det har været Diemedet med deres Medtættelse, da skjønner jeg ikke, at der kan falde nogen Bebreidelse paa Udvalgene. Disse kunne jo ialtfald bringe Spørgsmaalet for og faae en Afgjørelse her i Thinget. Den jævne Wei, naar Behandlingen af disse private Lovforslag skulde kunne have virket lokkende paa Thinget og faaet det ind paa mange af de af Regjeringen forelagte Lovforslag, er jo nu standset ved den brugte Fremgangsmaade. Den høitagtede Conseilspræsident har jo imidlertid Trylleordet, der kan løse alt det Bundne, bringe Liv i alt det Indslumrede — han kan jo blot erklære, at han vil fremsætte et Lovforslag, af hvilket han gjør sin ministerielle Tilværelse afhængig, og da vil Trylleslumren hæves, der vil komme Liv og Bevægelse i det Altsammen, og jeg har jo for mit Bedkommende Lovet, og jeg staaer ved mit Løfte, at jeg skal stemme for det. Man har saa lidt undret sig over, at man i andre Lande uden Hensyn til Partier behandler visse almindelige Spørgsmaal, som om der